

Αριθμός _____

Επίθετο _____

Όνομα _____

Όνομα πατέρα _____

**THE G C SCHOOL OF CAREERS
NICOSIA**

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Σχολική χρονιά 2010-2011

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

(Αυτό το γραπτό αποτελείται από **11 σελίδες**, συμπεριλαμβανομένης της σελίδας αυτής).

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Χρόνος: 1 ώρα και 30 λεπτά

Για Επίσημη χρήση

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

ΔΗΜ. ΕΚΦΡ.
ΚΕΙΜΕΝΟ
ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ
ΛΕΞ. ΑΣΚ.
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΟΛΟ

Απαντώ σε ΟΛΕΣ τις ερωτήσεις!

A. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ (25 μονάδες)

Πιο κάτω, μου δίνονται τρία θέματα. Επιλέγω μόνο ένα απ' αυτά και γράφω μία παράγραφο των 80 λέξεων περίπου:

1. Δυστυχώς, τερμάτισα δεύτερος/δεύτερη!
2. Κοιτάζοντας μια φωτογραφία μου που τραβήχτηκε όταν ήμουν τριών ετών.
3. Η αντίδραση των μαθητών μιας τάξης όταν τους ανακοινώθηκε ότι θα ακυρωνόταν η τελική εκδρομή λόγω της κακής συμπεριφοράς τους.

Τίτλος: _____

B. ΚΕΙΜΕΝΟ (35 μονάδες)

Διαβάζω αργά και προσεκτικά το πιο κάτω κείμενο και μετά απαντώ στις ερωτήσεις που το ακολουθούν. Προτού γράψω οτιδήποτε, προβληματίζομαι για το τι ζητά η κάθε ερώτηση!

ΕΝΑ ΔΑΚΡΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΤΖΙΜΗ

Θεανώ Παπάζογλου-Μάργαρη

«Μπαρμπα-Τζίμη, το ξέρεις πως ακόμα δε μας είπες την ιστορία, πώς τα πήρες τα γαλόνια και τα παράσημα, τότε που λαβώθηκες στη Γαλλία, στη Φλάντρα; Νιώθω τέτοια περηφάνια για σένα, μια τέτοια περηφάνια!...»

Με κάρφωσε με τη ματιά του

«Νίτσα, παιδί μου, εγώ δεν είμαι της ηλικίας σου και δε νιώθω περηφάνια. Γιατί κατάλαβα πως ο πόλεμος δε λύνει κανένα πρόβλημα, και σαν τελειώνει, μαζί με τη φοβερή καταστροφή και την ορφάνια, αφήνει και το σπόρο για νέο πόλεμο, μεγαλύτερο απ' τον προηγούμενο. Ναι, δε νιώθω και τόση περηφάνια για κείνα τα παράσημά μου μα έκαμα κι εγώ κάτι στη ζωή μου...»

«Πες μας, μπαρμπα-Τζίμη, πες μας αυτή την ιστορία σου!...»

«Ήταν μετά που γυρίσαμε απ' τον πόλεμο. Η κατάσταση άσκημη, όπως πάντα μετά από κάθε πόλεμο. Έπιασα δουλειά δεύτερος μάγειρας.

Την εποχή εκείνη στα ρέστοραν και τα ξενοδοχεία δουλεύαμε δώδεκα ώρες την ημέρα, κι επτά μέρες τη βδομάδα. Αν δε δούλεψες στην Αμερική, μέσα σε κουζίνα, δώδεκα ώρες την ημέρα κι επτά μέρες τη βδομάδα, τότε τι θα πει κόλαση δεν έχεις ιδέα.

Όταν κάποιος δικός μας, που δούλευε αυτός σ' αμερικάνικο ρέστοραν μονάχα οχτώ ώρες την ημέρα κι έξι μέρες τη βδομάδα κι έπαιρνε μισθό μεγαλύτερο απ' το δικό μας, σκορπάει ένα ευαγγέλιο!

- Δε μας τα δώσανε, παλέψαμε και τα πήραμε! Να οργανωθείτε κι εσείς στα ελληνικά μαγαζιά και ν' απαιτήσετε να δουλεύετε σαν άνθρωποι!

Τότες εγώ – αρχές του 1920 – δούλευα σ' εκείνο το μεγάλο ρέστοραν, αντίκρυ στο δημαρχείο, που το 'χε ένας συγχωριανός μου. Δε δέχτηκε μήτε να το ακούσει.

- Είστε στα καλά σας; Οχτάωρο κι έξι μέρες τη βδομάδα και μισθό μεγαλύτερο!... Μα δε θα 'στε καλά!

Αποφασίσαμε ν' απεργήσουμε. Μεσημέρι αρχίσαμε. Και πάνω στη μεγάλη φούρια, που πέφτανε απ' το δημαρχείο οι υπάλληλοι κι ήταν κάργα το μαγαζί – πετάμε όλοι τις ποδιές.

- Αμάν, βρε παιδιά!... να με καταστρέψετε γυρεύετε, εμένα, το συμπατριώτη σας, που σας έδωσα δουλειά να ζήσετε; Βρε Δημήτρη, καίγονται τα κρέατα! Αμαρτία μεγάλη, Δημήτρη!...
- Κι εγώ που καίγομαι πάνω απ' τις σκάρες και τα τηγάνια, δώδεκα ώρες την ημέρα, δεν είναι αμαρτία, αφεντικό;

Υπόγραψε αμέσως. Μια ώρα μονάχα βάσταξε η απεργία στο μαγαζί αυτό. Και γίναμε φίλοι ύστερα και μας έλεγε πως τα κέρδη του δεν πέρασαν κι ας δουλεύαμε λιγότερες ώρες κι ας πλήρωνε και μεγαλύτερα μισθά τώρα, κι απορούσε.

Μα βέβαια. Τώρα αναπαυόντανε τα κορμιά μας και δουλεύαμε και με κέφι, με καρδιά, και βγάζαμε περισσότερη και καλύτερη δουλειά.

Όμως ήταν και μαγαζιά που δε δέχτηκαν τα αιτήματα και βάσταξε σε μερικά επτά μήνες η απεργία!

Να βρίσκεσαι σ' απεργία επτά μήνες δεν είναι εύκολο!... Όσοι δουλεύαμε σε μαγαζιά που υπόγραψαν, συντηρούσαμε τους απεργούς κι είχαμε και περισσευόμενη ώρα να 'μαστε δίπλα τους να τους δίνουμε θάρρος, μα είχαν πια χάσει το ηθικό τους* κι ήταν έτοιμοι να υποταχτούν, όταν σκεφτήκαμε ν' αποταθούμε* στην πελατεία και σοφιστήκαμε να πάρουμε ένα πουλάρι, να το φορτώσουμε δυο πελώριες ταμπέλες που έλεγαν:

Η ΜΑΝΑ ΜΟΥ ΔΟΥΛΕΥΕΙ 8 ΩΡΕΣ ΤΗΝ ΗΜΕΡΑ. ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΕΙ Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΦΙΛΟΙ ΤΩΝ ΖΩΩΝ». ΜΑ ΣΤΟ ΜΑΓΑΖΙ ΑΥΤΟ ΑΝΑΓΚΑΖΟΥΝ τους ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΝΑ ΔΟΥΛΕΥΟΥΝ 12.

Το πήραμε απ' το καπίστρι* και πήγαμε μπρος σε κείνο το μεγάλο, το αριστοκρατικό ρέστοραν, στο Μάρκετ στρητ.

Σε λίγο μαζεύτηκε μεγάλο πλήθος. Πελάτης δεν μπαίνει στο μαγαζί.

Κι ο ρεστοραντιέρης βλέπει από μέσα κατατρομαγμένος και καταλαβαίνει πως για να διαλυθεί το πλήθος πρέπει να υπογράψει!

Υπόγραψε κι ακολούθησαν και τα μικρά αμέσως και γιορτάστηκε η νίκη μας μεγαλόπρεπα, μα γω δεν πήρα μέρος, γιατί βρισκόμουν στο νοσοκομείο. Με παραφύλαξαν και με σακάτεψαν στο ξύλο, επειδή εγώ μίλησα και κατάφερα τον σέριφ να δώσει άδεια να περιφέρουμε το πουλάρι στο Μάρκετ στρητ, και ξεκούμπωσε το πουκάμισό του και μας έδειξε ο μπαρμπα-Τζίμης μια ουλή στο σβέρκο του με περηφάνια! «Να, τότε πήρα κι αυτό εδώ» και θαρρείς πως μας έδειχνε κάνα παράσημο!

«Νίτσα, παιδί μου, νιώθω περηφάνια γιατί έκανα το χρέος μου απέναντι στους συναδέλφους μου και βοήθησα να γίνει ευκολότερη και καλύτερη η ζωή μας, κι αυτό είναι σα να 'βαλα κι εγώ ένα λιθαράκι στο χτίσιμο καλύτερης κοινωνίας!...

Κι έτσι τώρα έχουμε καιρό να λιαστούμε και μεις μια φορά τη βδομάδα και να δούμε και τις ομορφιές της φύσης. Έχουμε κι ώρα και το έξοδο, για ένα κονσέρτο,* ένα θέατρο, κι ένα βιβλίο, ένα περιοδικό!.. Κι όλ' αυτά δίνουν χαρά στον άνθρωπο, και τον κάνουν και καλύτερο, και καλύτερεύει η κοινωνία, καλύτερεύει η ζωή!.. Έχουμε τώρα και μια πεντάρα παραπάνου να στείλουμε στους δικούς μας, κι έχουμε και περισσότερη ώρα για ένα γράμμα στη μάνα μας που το καρτερεί να χαρεί κι αυτή!

*χάνω το ηθικό μου: χάνω το θάρρος μου, δειλιάζω

*ν' αποταθούμε: ν' απευθυνθούμε

*καπίστρι: χαλινός

*Λαβώθηκε: τραυματίστηκε

*κονσέρτο (το): συναυλία

*ανταμώνω: συναντώ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Δίνω με δικά μου λόγια, την περίληψη του πιο πάνω κειμένου σε **80 περίπου λέξεις**.

2. Γιατί ο μπαρμπα-Τζίμης δε νιώθει περήφανος για τα παράσημα που πήρε όταν λαβώθηκε στον πόλεμο;

3. «Μα έκαμα κι εγώ κάτι στη ζωή μου..» Τι είναι αυτό το «κάτι», που έκανε ο μπάρμπα-Τζίμης, για το οποίο νιώθει περήφανος;

4. Γιατί αποφάσισαν να απεργήσουν οι εργαζόμενοι στα εστιατόρια; Ποιο ήταν το αποτέλεσμα αυτής της απεργίας;

5. «Βοήθησε να γίνει ευκολότερη και καλύτερη η ζωή μας» Ποια στοιχεία μέσα στο κείμενο αποδεικνύουν ότι ήταν καλύτερη η ζωή τους μετά την απεργία;

Γ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ (25 μονάδες)

1. Συμπληρώνω τα κενά των παρακάτω προτάσεων με τον κατάλληλο **μονολεκτικό τύπο** του **συγκριτικού** ή του **υπερθετικού** βαθμού των επιθέτων και των επιρρημάτων που βρίσκονται στις παρενθέσεις.

- Έγινε μια _____ (ισχυρός) σεισμική δόνηση
- Τα δρομολόγια του πλοίου έγιναν _____ (πυκνός) από πέρσι.
- Ήταν ο _____ (δριμύς) χειμώνας που γνώρισαν τα στρατεύματα του Ναπολέοντα.
- Λυπήθηκα _____ (βαθιά) για τον ξαφνικό θάνατο του παιδιού του.
- Εκνευρίζεται ακόμα και με τα _____ (πάρα πολύ μικρός) λάθη των μαθητών της.
- Μένει σε μια _____ (πολυτελής) έπαυλη δίπλα στο ποτάμι.

- Ο καθηγητικός σύλλογος του σχολείου μου αποφάσισε πως φέτος η βράβευση των _____ (καλός) μαθητών θα γίνει με περισσότερη επισημότητα.
- Χάσαμε τον προχθεσινό αγώνα, διότι _____ (πάρα πολύ απλά) οι παίκτες της ομάδας μας δεν προπονήθηκαν όσο έπρεπε.

2. Μεταφέρω και γράφω τα ρήματα των πιο κάτω προτάσεων **στο χρόνο που μου δίνεται.**

- Τα αίτια της εξαφάνισης των δεινόσαυρων παραμένουν άγνωστα.

Συνοπτικός (Στιγμιαίος) Μέλλοντας: _____

- Περιοριστήκαμε στο σπίτι λόγω της χιονοθύελλας και βαρεθήκαμε.

Ενεστώτας: _____

Οι εκδρομείς έφαγαν το φαγητό τους με μεγάλη όρεξη.

Παρατατικός: _____

- Εκφράζει χωρίς φόβο τις απόψεις του όταν τον πνίγει το άδικο.

Αόριστος: _____

- Το κτήριο είναι φτιαγμένο από εύφλεκτα υλικά και παραδίνεται εύκολα στις φλόγες

Υπερσυντέλικος: _____

- Η σύγκρουση ήταν βίαιη· θα υποκύψει στα τραύματά του.

Αόριστος: _____

3. Συμπληρώνω τα κενά βάζοντας τα ουσιαστικά των παρενθέσεων στο **σωστό τύπο:**

- Οι Κλέφτες και οι Αρματολοί, επειδή είχαν τα λημέρια τους στα ορεινά, ήταν γνωστοί και ως «Βασιλείς των _____ (όρος)

- Ο Γυμναστής του σχολείου μάς μίλησε για τα _____ (όφελος) που έχει ο άνθρωπος από τον αθλητισμό.

- Ο σύνδεσμος των _____ (βιβλιοπώλης) και

_____ (βιβλιοδέτης) είχε ψες την Ετήσια Γενική Συνέλευσή του.

- Το δικαστήριο διέταξε την απόσυρση του _____
(**δημοσίευμα**) και την άμεση διάψευση των _____
(**διάδοση**) εις βάρος του Προέδρου.
- Η διευθύντρια του γηροκομείου συγχάρηκε όλα τα μέλη του Συνδέσμου
_____ (**Κυρία**) για τη μεγάλη επιτυχία του εράνου.
- Κτίζονται καινούριοι ναοί και χρειάζονται περισσότεροι (**ιερέας**)
_____.
- Προσέξτε, μη χαθείτε ανάμεσα στις τόσες _____
(**πάροδος**) των _____ (**λεωφόρος**)

4. **Μεταφέρω τις παρακάτω προτάσεις από την ενεργητική στην παθητική φωνή και από την παθητική στη ενεργητική φωνή.**

- Το καλό βιβλίο μορφώνει τον αναγνώστη

- Άκουσε ξαφνικά το χτύπημα του κουδουνιού.

- Το καράβι χτυπήθηκε από τα κύματα και αναποδογυρίστηκε.

- Η πορεία του πλοίου είχε ελεγχθεί από τον καπετάνιο.

- Ο ήλιος έλιωσε τα χιόνια.

- Το κεφαλοτύρι το έφαγαν τα ποντίκια.

- Το θάρρος οπλίζει τον άνθρωπο στις δύσκολες στιγμές.

- Την αλήθεια την αντικρίζουν όλοι οι γονείς.

Δ. ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ (15 Μονάδες)

1. Επιλέγω και γράφω τη λέξη που νομίζω ότι **δίνει τη σημασία** των **υπογραμμισμένων λέξεων**.

αναπαυτικός: οξύθυμος, άνετος, οικτρός, ευρύχωρος

υποκινώ: πληρώνω, αγγέλλω, αποκλείω, ωθώ

ξηρασία: υγρασία, πενία, άπνοια, ανυδρία

απεικονίζω: παρασταίνω, κτίζω, διαγράφω, συντάσσω

θυμάμαι: λησμονώ, αναπολώ, διανοούμαι, υπόσχομαι

απειλή: βρίσιμο, εκφοβισμός, υπόνοια, μεταμέλεια

αβλαβής: ασαφής, εύρωστος, σώος, ακρατής

Υπόδειγμα: πρότυπο, υπόσταση, υποτυπώδης, αντρεία

2. Συμπληρώνω τα κενά με λέξεις που έχουν **αντίθετη** σημασία από τις **υπογραμμισμένες**.

- Ο **δημόσιος** και ο _____ υπάλληλος έχουν τα ίδια δικαιώματα.
- Το **ομαδικό** παιχνίδι κοινωνικοποιεί περισσότερο από το _____
- Ο **υγιεινός** αέρας της εξοχής είναι προτιμότερος από τον _____ της πόλης.
- Η **προσγείωση** μας φάνηκε πιο επικίνδυνη από την _____.
- Αν δε **συμφωνούμε** αλλά _____ μεταξύ μας, δε θα πετύχουμε το σκοπό μας.
- Τα χρήματα τα **μαζεύεις** με κόπο· δεν πρέπει να τα _____

- Τι να σου πω; Αυτός είναι ή του ύψους ή του _____.
- Μην πας ν' ανάψεις μια φωτιά όπου ποτέ δε _____.

3. Εξηγώ όσο καλύτερα μπορώ τις ακόλουθες μεταφορικές προτάσεις.

- Ο πόλεμος αφήνει το σπόρο για νέο πόλεμο.

- Έβαλα κι εγώ ένα λιθαράκι στο χτίσιμο καλύτερης κοινωνίας.

- Εφτά μήνες που κράτησε η απεργία είχαν πια χάσει το ηθικό τους.

- Βρήκε το κουμπί του μετά από τρία χρόνια γάμου.

- Δεν τον κρατούσαν τα πόδια του.

- Από μικρός είχε μεγάλη δίψα για μάθηση.
